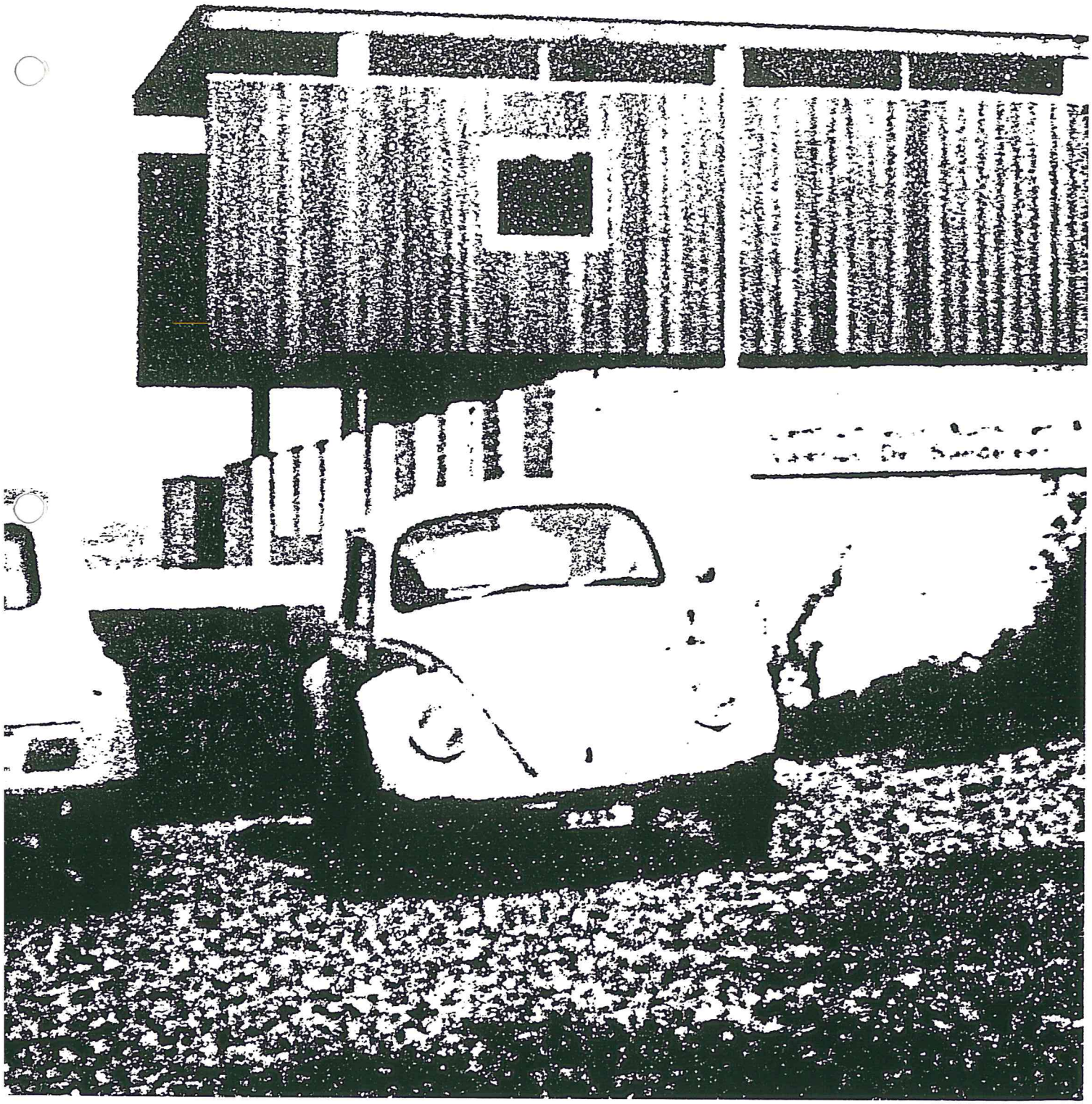
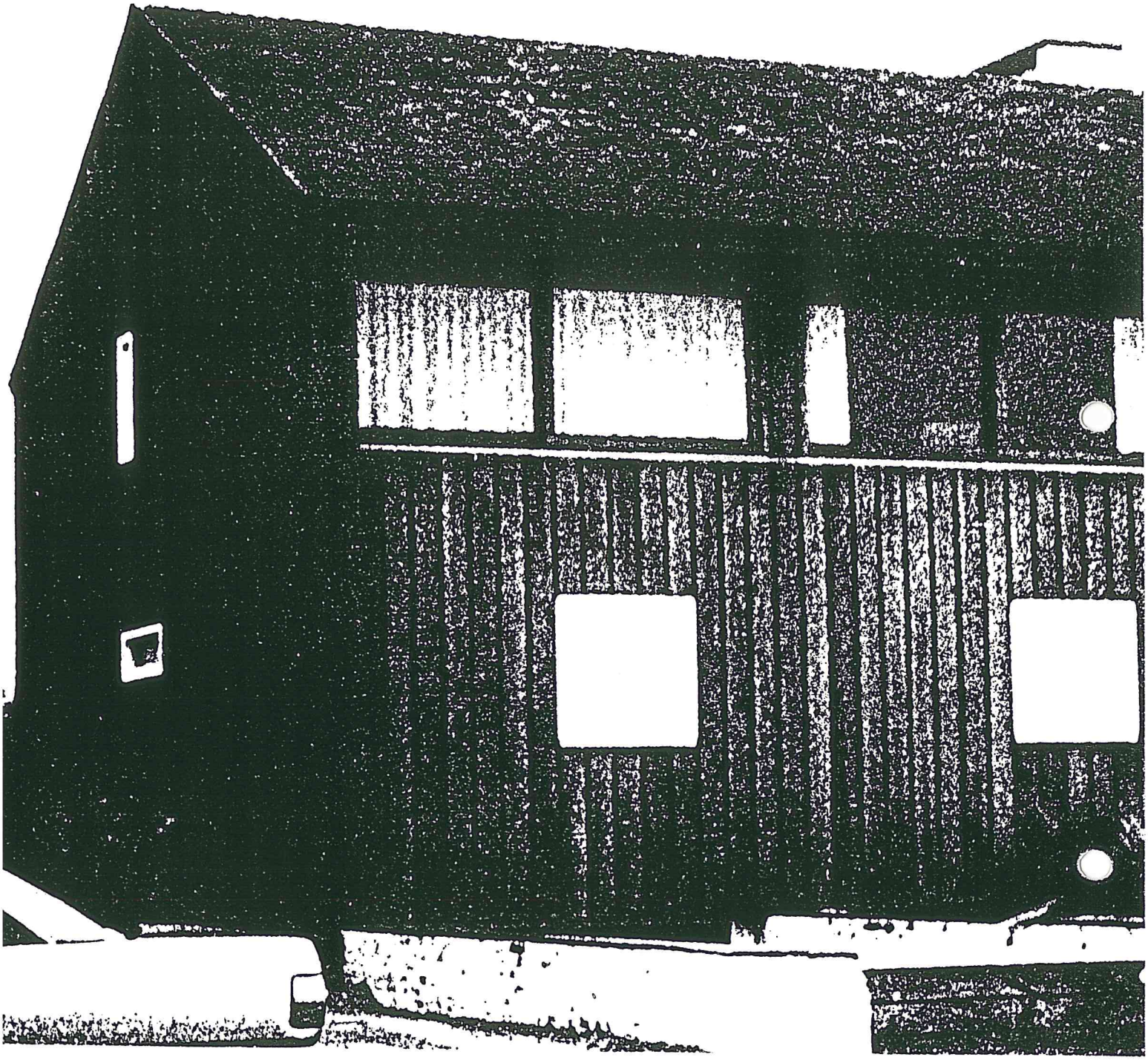
archipel

vakantiewoning Van Hoorelbeke Zeebrugge 1962

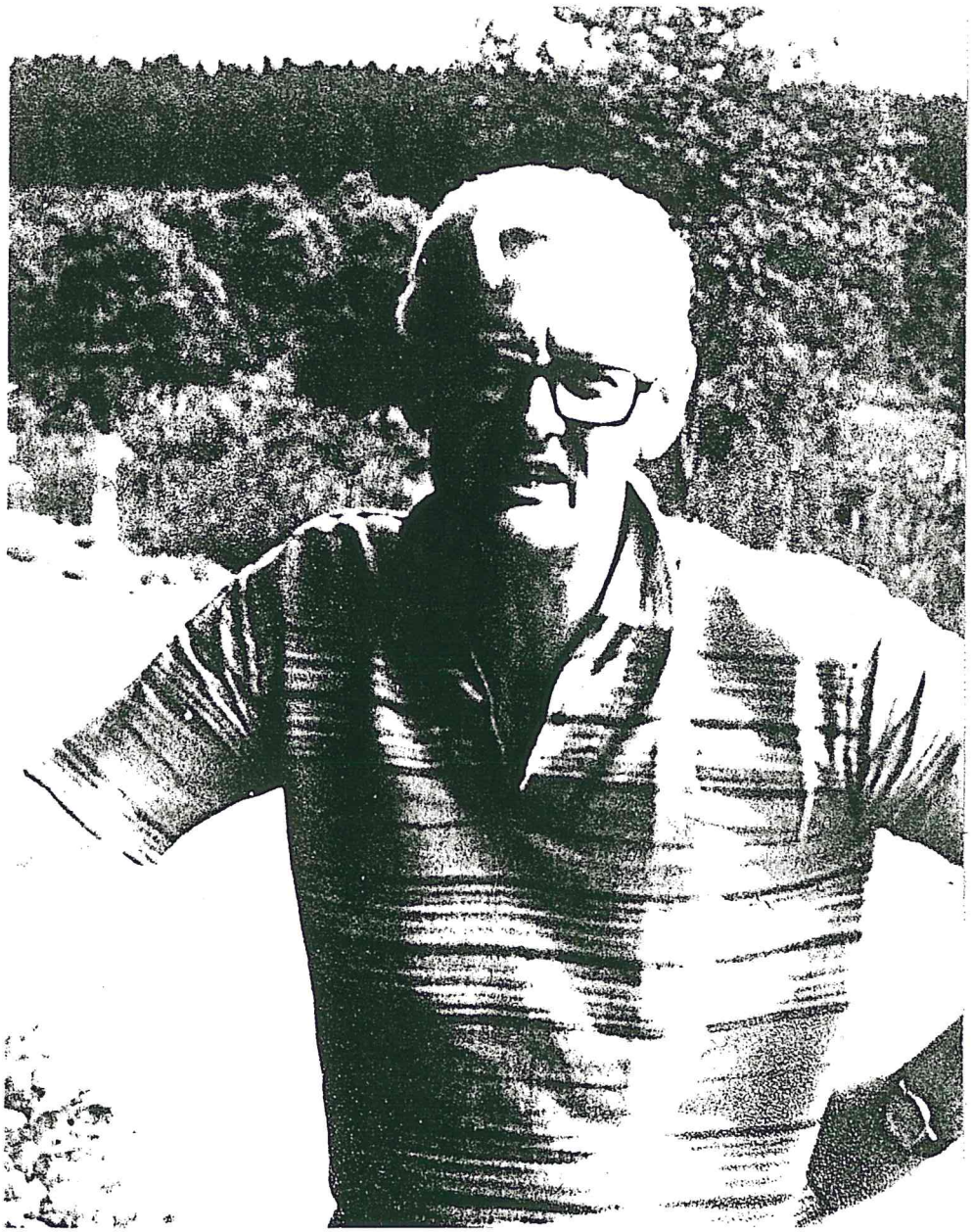
vr. 29 OKTOBER 93

't Leerhuys Groeninge 35 Brugge om 20u.30

PETER CALLEBOUT

voordracht door GERT VAN CONKELBERGE

Peter Callebout (1916-1970) bouwde in 1962 de tijdloze cederhouten woning aan de zeedijk te Zeebrugge. Ook de woonwijk te Nieuwpoort was een verademing in het na-oorlogse bouwen. Zijn oeuvre situeert zich in de jaren 50-60 en omvatte vooral woningbouw en kleinschalige realisaties.
Het oeuvre van Callebout is overeind blijven staan als een integere, autentieke architektuur die vandaag opnieuw erg aktueel lijkt.
ARCHIPEL vzw nodigde Gert Van Conkelberge uit voor een hernieuwde kennismaking met het werk van Callebout.
Gert Van Conkelberge is ir.-architekt (R.U.G. 1993), en wijdde een thesis aan het werk van Callebout. Hij behaalde met zijn afstudeerprojekt de Baksteen studentenprijs 1993.

woning Callebout Nieuwpoort-bad 1956

Peter Callebout: een kennismaking

Peter Callebout werd geboren te Londen op 20 juni 1916. Na een klassieke opleiding aan de Academie voor Schone Kunsten te Brugge trad hij in het atelier van zijn vader, waar hij het vak leerde. Daarnaast kwam hij via zelfonderricht in contact met de moderne architectuur en regionale bouwculturen. Vanaf 1951 begon hij met de realisatie van zijn oeuvre, dat voornamelijk kleinschalige projecten omvat.

Die kwantitatieve beperktheid staat echter in schril contrast met de innerlijke rijkdom van zijn ondogmatische architectuur, een synthese tussen een aantal '*rencontres priviligiées*'. Callebouts oeuvre draagt duidelijk de sporen van Mies' adagium '*less is more*': via een minimum aan middelen streeft hij een maximale ruimtelijkheid na. Zoals voor Gerrit Rietveld, zo is ook voor Peter Callebout de *werkelijkheid van de ruimte* essentieel. Ondanks hun functionele logica bezitten Callebouts werken een 'organische' dimensie en een traditioneel materiaalgebruik. Tijdens zijn intensieve zelfstudie heeft hij vanuit regionale bouwtradities het modernistisch vocabularium tot een authentieke architectuurbenadering getransponeerd. In zijn oeuvre verliezen modern en traditioneel, functioneel en organisch dan ook hun waarde als stijlbeperkingen.

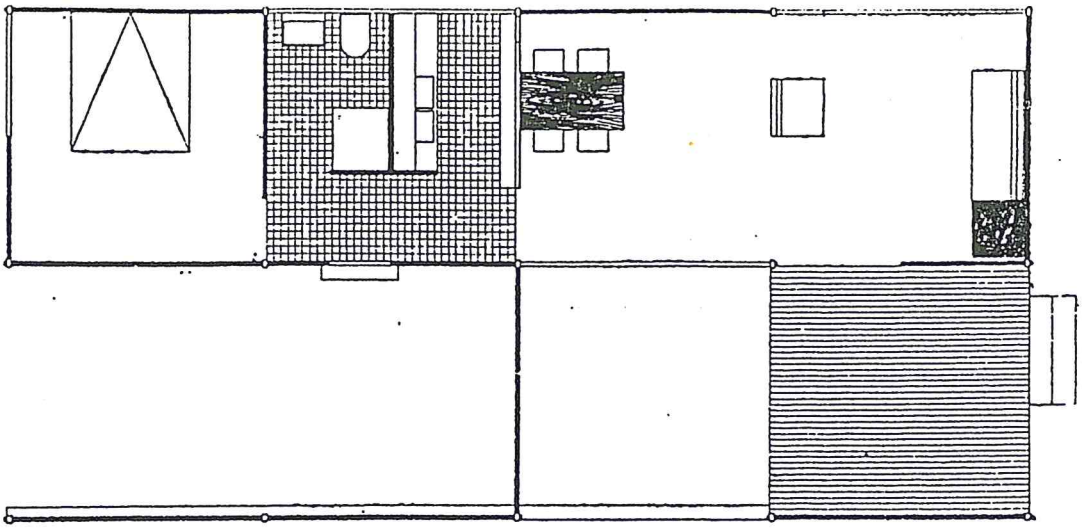
Zo is Callebouts architectuur niet vormelijk organisch, maar is ze beïnvloed door Wrights organische bouwkunst, waarin een dynamische ruimtewerking en doordachte relaties met de omgeving centraal stonden. Die aanpak is het meest duidelijk in zijn eigen woning te Nieuwpoort-Bad. Het regionale aspect vindt zijn oorsprong vooral in de Scandinavische en traditionele Japanse architectuur. Conform deze bouwculturen, integreert Callebout het gebouwde in haar omgeving. Zijn Nieuwpoortwijk, de vakantiewoning Van Hoorebeke op de zeedijk te Zeebrugge, de charmante rijwoning Gérard te Namen en het museum Valerius De Saedeleer zijn geslaagde voorbeelden van een intelligente integratie in een steeds wisselende context.

Meestal beantwoorden zijn ontwerpen ook aan een doorgedreven normalisatie en standaardisatie, die een logische planopdeling mogelijk maken zonder de spontaneïteit ervan te onderdrukken. Gevels worden steeds gedicteerd door de innerlijke structuur en ruimteverdeling, die op haar beurt sterk gerelateerd is met de omgeving. Uiteindelijk streeft Callebout naar een *totaalarchitectuur*, waarin de verschillende facetten - context, concept, vorm, constructie en materiaalgebruik - niet op zichzelf staan, maar slechts begrepen kunnen worden in hun onderlinge samenhang.

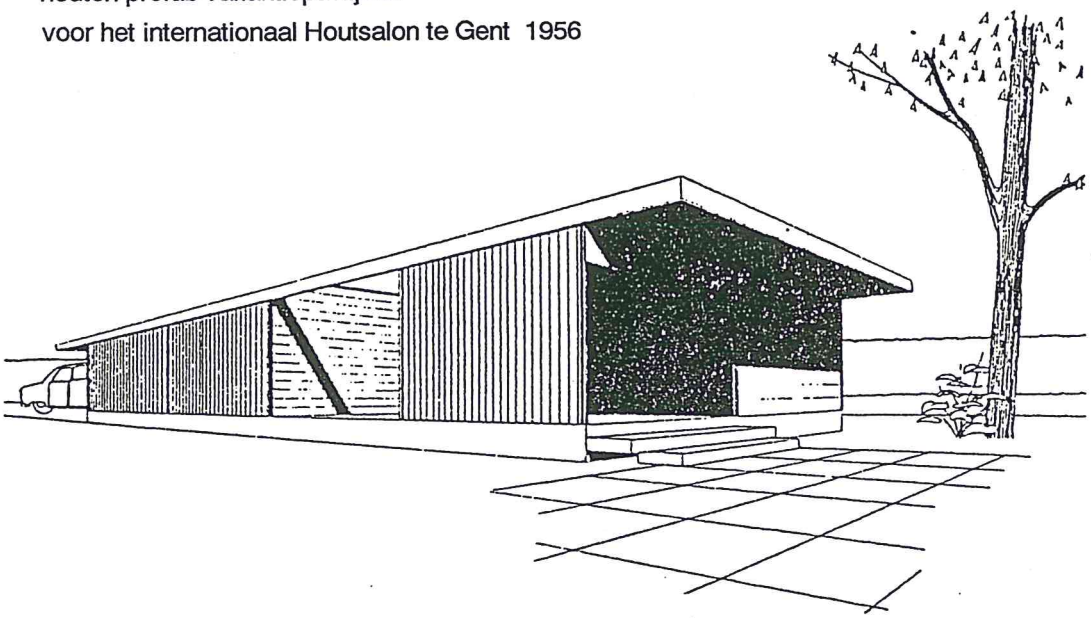
Als figuur stond hij niet onverschillig ten opzichte van de actualiteit rondom hem en speelde hij op een eigenzinnige manier in op de gebeurtenissen van zijn tijd. Met zijn geprefabriceerd vakantiepaviljoen gaf hij een merkwaardig antwoord op de steeds toenemende industrialisatie van het bouwproces. Ook was hij betrokken in het CIAM-congres te Otterlo. Wanneer een paar jaren later de architectuurkritiek zich begon te keren tegen de moderne architectuur, stelde Callebout zich in het tijdschrift *Plan* de fundamentele vraag: '*heeft architektuur nog zin?*' Zijn systematische reflexie over architectuur viel ook op in het Terkamereninstituut, waar hij door zijn open geest en zin voor dialoog een essentiële schakel vormde in de veranderingen die de architectuurschool onderging eind jaren 60.

Callebout overleed te Brussel op 3 augustus 1970.

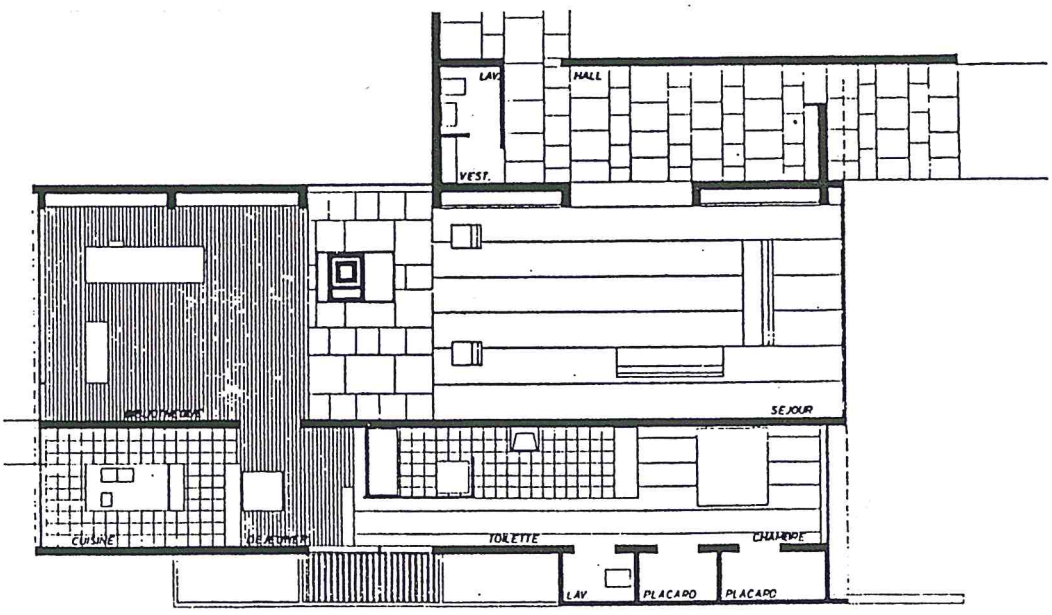
Gert Van Conkelberge

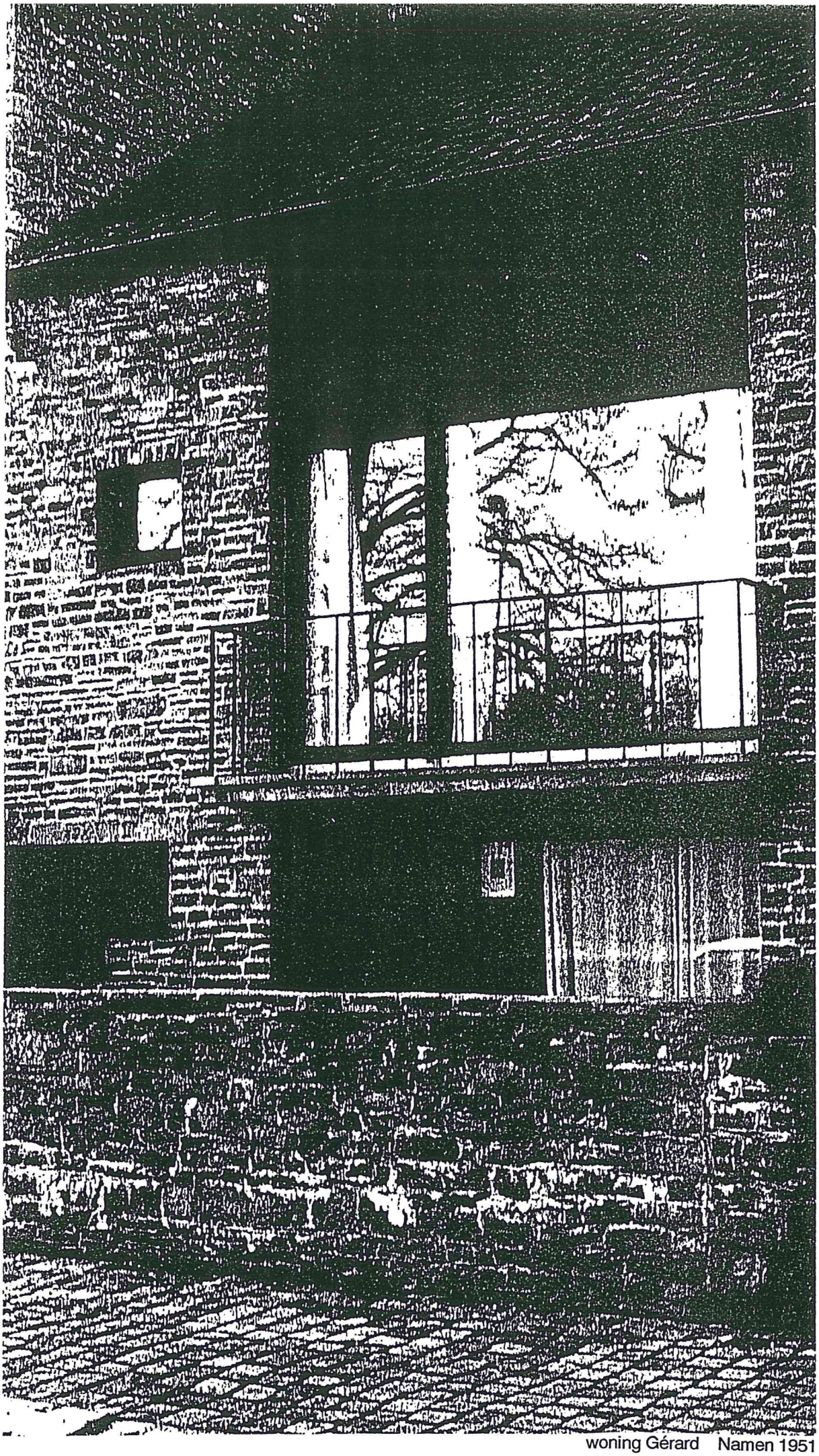

houten prefab vakantiepaviljoen
voor het internationaal Houtsalon te Gent 1956

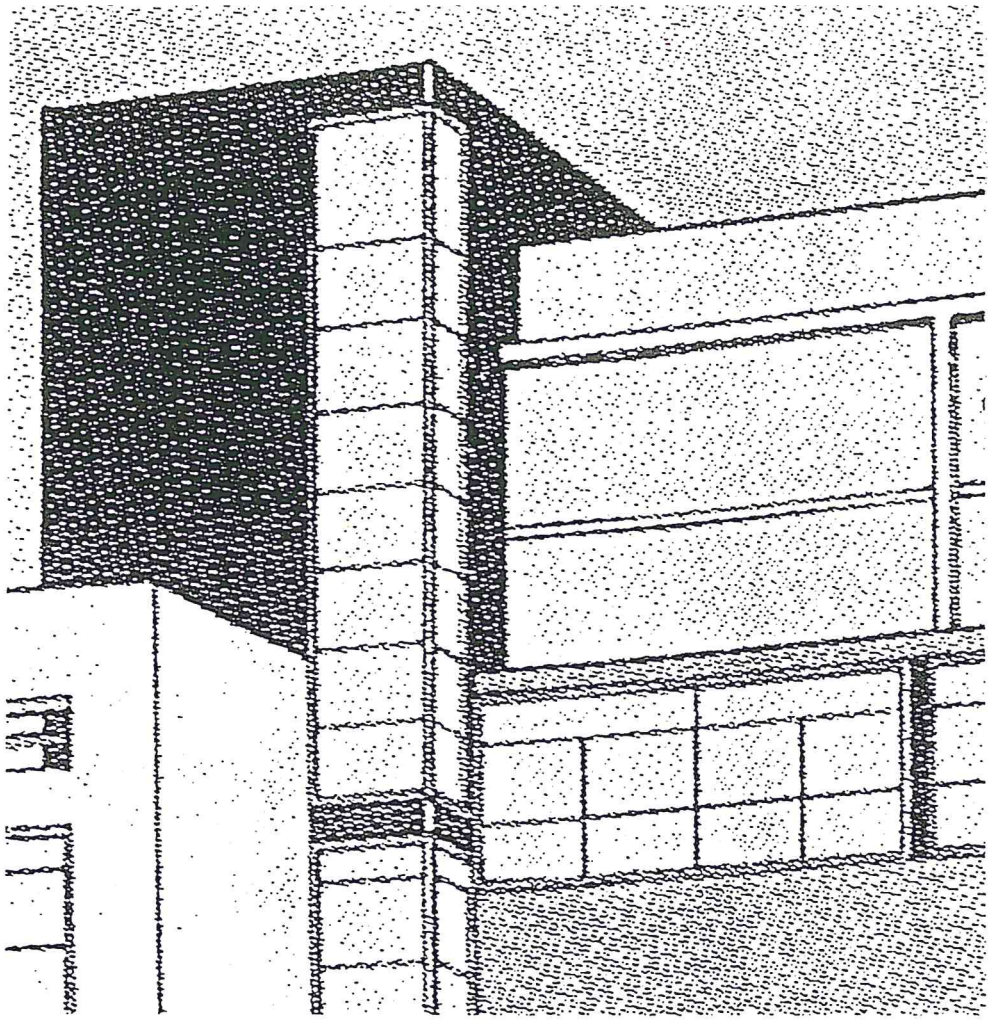

woning Callebout Nieuwpoort-bad 1956

woning Gérard Namen 1951

HET STILLE MODERNISME

ARCHIPEL CYCLUS

HET ARCHIPEL PROGRAMMA 93-94

De ARCHIPEL-avonden gaan telkens door op vrijdagavond in 't Leerhuys, Groeninge 35, Brugge om 20u.30. De inkom bedraagt , 200 F voor niet-leden. Leden : inkom vrij.

vr. 01 OKTOBER 93
ARCHIPEL IN DENEMARKEN
video : PAUL VANDENBERGHE, dia's : MARC FELIX.

zon. 10 OKTOBER 93
EERSTE DAG VAN DE ARCHITEKTUUR
Brugge, Gent, Brussel, Bergen, Luik
ARCHIPEL : uitwerking in Brugge

vr. 29 OKTOBER 93
architekt PETER CALLEBOUT
voordracht door GERT VAN CONKELBERGE

vr. 26 NOVEMBER 93
Het NEDERLANDS ARCHITECTUURINSTITUUT TE ROTTERDAM
JO COENEN
voordracht door KATARINA VETS

zon. 28 NOVEMBER 93
architektuurtrip naar ROTTERDAM
N.A. Jo Coenen, KUNSTHALL Rem Koolhaas
(informatie in volgend bulletin)

vr. 17 DECEMBER 93
cyclus HET STILLE MODERNISME (1)
avant-garde en traditie in de Interbellumarchitektuur in België
inleiding door LUC VERPOEST

1994

vr. 21 JANUARI 94
cyclus HET STILLE MODERNISME (2)
de verwerking van internationale invloeden in het Antwerps modernisme
voordracht door ELS SPITAELS

vr. 18 FEBRUARI 94
cyclus HET STILLE MODERNISME (3)
Henry Van de Velde tijdens zijn tweede Belgische periode (1926-1943)
voordracht door Steven Jacobs

vr. 18 MAART 94
cyclus HET STILLE MODERNISME (4)
Huib Hoste : moderniteit en traditie in het interbellum
voordracht door Luc Verpoest

*** 4 tot 10 APRIL 94**
ARCHIPEL in CHICAGO architektuurreis - (*) keuze nog te maken

vr. 22 APRIL 94 nog in te vullen

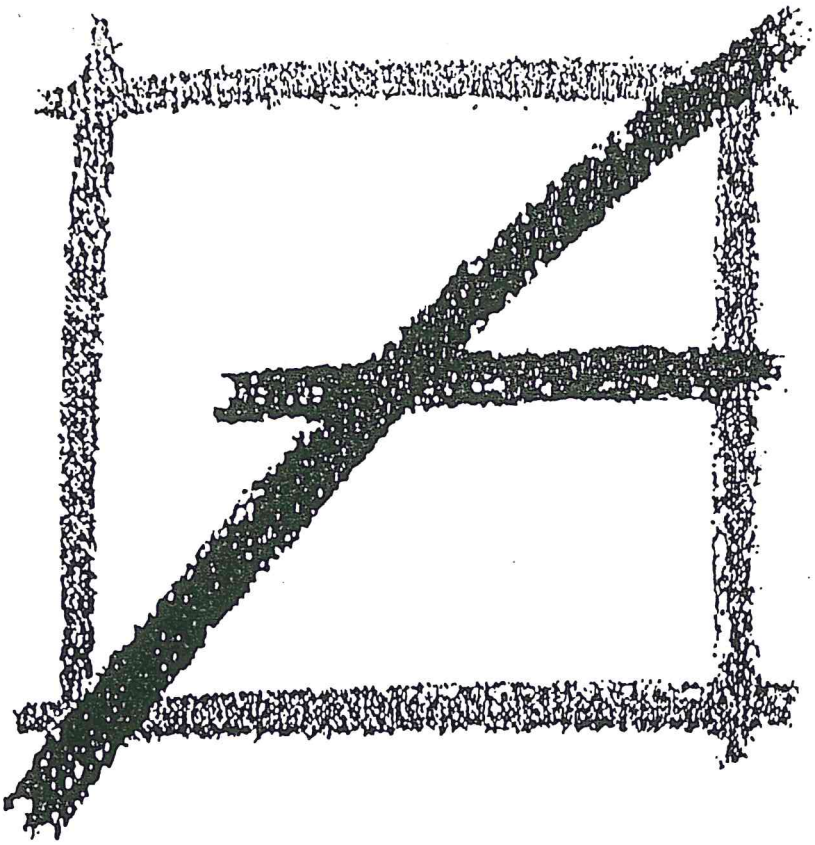
*** 12 tot 15 MEI 94**
ARCHIPEL in DUITSLAND architektuurreis - (*) keuze nog te maken

zat. 28 MEI 94
cyclus HET STILLE MODERNISME (5)
architektuurdagtrip naar Brasschaat

vr. 10 JUNI 94 nog in te vullen

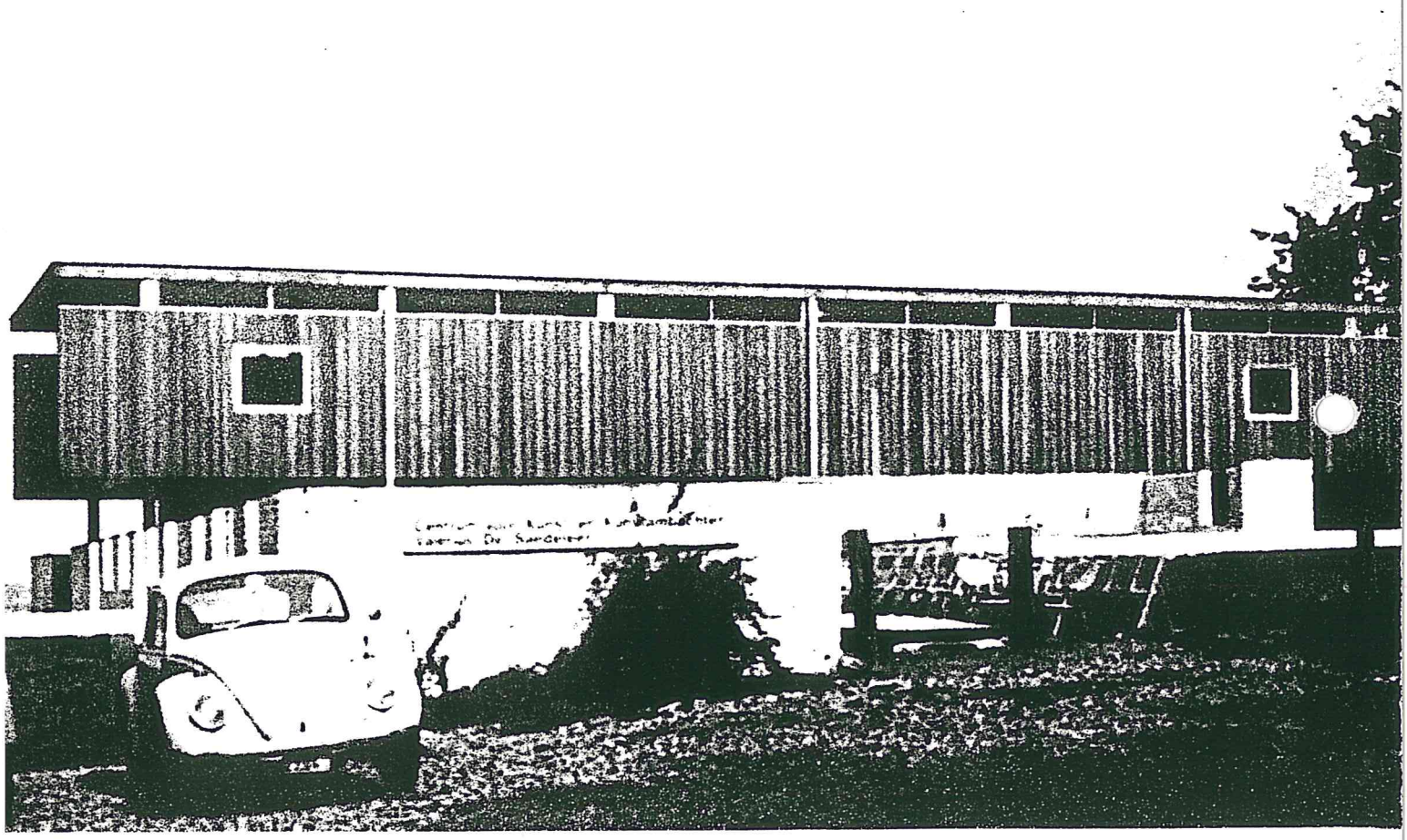
DE EERSTE DAG VAN DE ARCHITEKTUUR

De eerste dag van de architektuur op zondag 10 oktober was een verrassend succes. Zonder barnumreklame en kort na monumentendag, open bedrijvendag, en in konkurrentie met bus-tram-treindag en bosdag, werd het op vele plaatsen een overrompeling. Ook in Brugge.
Een duizendvijfhonderd brochures werden afgehaald, goed voor een drieduizend architektuurwandelaars.
In de B.A.C., het Spaarkrediet, Belgacom, het Gotje, de CM enz... was het van 10 u. 's morgens tot 's avonds 6 uur konstant erg druk. Vanaf het toerismebureau werden door ARCHIPEL-mensen een achttal grote groepen door Brugge gegidst.
Het concept van de dag was bedacht door de groep Ine Mariën. Voor de plaatselijke uitwerking van het projekt zette ARCHIPEL zich in. Philip Cardinael zorgde voor de koördinatie.
Het initiatief krijgt een jaarlijks vervolg.

ERRATA

In vorig ARCHIPEL-bulletin waren enkele fouten geslopen. De tentoonstelling in 't Leerhuys is gewijd aan het beeldhouwwerk van **Jan Dries**.
De dagtrip in juni naar tuinen van De Roose en woningen van De Geyter werd gekoördineerd door **Karel Landsoght**, samen met Philip Cardinael. We willen hierbij dan ook Karel speciaal bedanken voor zijn inzet.

museum 'Valerius De Saedeleer' Etikhove 1968

ver. uitgev. : M. Felix . Koningstraat 43A, 8400-Oostende